

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 28490-01-22 אמיר נ' כהן

לפני: כבוד השופט עדי אברונין

התובע:

אסף אמיר

ע"י ב"כ עו"ד ענת כפיר

נגד

הנתבע:

דויד כהן

ע"י ב"כ עו"ד שלי אדרי זילברברג

פסק דין

1 לפניי תובענה העוסקת בפרסומים שפרסם הנתבע ברשת החברתית, המייחסים לתובע מעשי מרמה,
2 גניבה וזיוף על רקע עסקת חליפין ברכבי אספנות. במוקד המחלוקת עומדת השאלה האם חוסים
3 הפרסומים תחת ההגנות הקבועות בחוק, ומהו שיעור הנזק שנגרם לתובע בקהילתו המקצועית.

רקע עובדתי

- 4
- 5 1. התובע, מר אסף אמיר, והנתבע, מר דויד כהן, חולקים תחביב משותף – רכבי אספנות. בחזקת
- 6 התובע היה כלי רכב, אופנוע, מסוג וספה (להלן: **האופנוע**) ובחזקת הנתבע היה כלי רכב מסוג
- 7 "סובארית" (להלן: **הרכב**).
- 8 2. התובע והנתבע התקשרו ביניהם בעסקה לפיה התובע יעביר לנתבע את האופנוע ואילו הנתבע
- 9 יעביר לתובע את הרכב (להלן: **עסקת החליפין**).
- 10 3. כפי שעמדו על כך בעלי הדין לפניי נתברר, כי נהוג בתחום אספנות כלי הרכב שהרכבים מועברים
- 11 בין האספנים ללא מבחן רישוי וללא שהרכבים בהכרח רשומים על שם המחזיקים. הטעם לכך
- 12 הוא, שלעיתים כלי הרכב השונים משמשים לצורך חלפים. לצד זאת במקרה דנן הוסכם, כי
- 13 תועבר הבעלות ברכבים כך שהרכב יירשם על שם התובע ואילו האופנוע יירשם על שמו של
- 14 הנתבע.

טענות הצדדים

התובע

- 15
- 16
- 17 4. התובע טען בכתב תביעתו, כי בעת שביקש להעביר את הבעלות באופנוע על שם הנתבע נתברר
- 18 לו, כי בעליו הרשום של האופנוע הגיש בקשה להוריד את האופנוע מהכביש ולכן לא ניתן
- 19 להעביר את הבעלות. משכך, התובע הציע לנתבע לבטל את העסקה ולהשיב את הרכבים – איש
- 20 לרעהו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

5. אלא, שלטענת התובע, הנתבע הסכים לביטול העסקה רק בכפוף לתשלום של 5,000 ₪ בגין השקעה נטענת של הנתבע באופנוע. כשהתברר לתובע שהנתבע לא ביצע כל השקעה למעט צביעתו בתרסיס, סירב לבקשה. או-אז, כך לפי התובע, החל הנתבע להשמיץ את התובע בקבוצות משותפות ברשתות החברתיות.
6. התובע טוען, כי הנתבע במעשיו פגע בשמו של התובע וכן גרם לו נזק תדמיתי כבד ועוגמת נפש. התובע צירף לכתב תביעתו את הפרסומים ברשת החברתית "פייסבוק" (להלן: **פייסבוק**) מהם עולה כי הנתבע התייחס אל התובע כנוכל, גנב, זייפן, אדם אשר נעלם עם הכסף לאחר ביצוע עסקה, רמאי ואף הזהיר חברי קבוצה מעשיית עסקאות עם התובע.
7. לטענת התובע, פרסומיו של הנתבע הם בבחינת עוולה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: **החוק** או **חוק איסור לשון הרע**) ואף בבחינת עבירות פליליות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.
8. עוד טוען התובע, כי עשה כל שביכולתו להימנע מהגשת תביעה זאת, לרבות שליחת מכתב התראה לנתבע ביום 05/04/21 ובו נדרשו פיצויים והסרת התגובות. אולם, הנתבע התעלם מכך ונמנע מהסרת הפרסומים.
- הנתבע**
9. הנתבע טוען, כי התביעה שהוגשה היא תביעת סרק וטורדנית. לטענת הנתבע, לתובע יש אשם מלא בפרסומים וכי כל מטרת התביעה היא הגנה למעשיו הפליליים, לכאורה. הנתבע טוען למספר הגנות כאשר ראשית, מפנה לסעיף 1 לחוק לפיו פרסומיו אינם נופלים בגדר החוק. שנית, טענת "אמת דיברתי" לפי הקבוע בסעיף 14 לחוק. שלישית, "תום לב" לפי סעיף 15 לחוק. רביעית, סעיף 4 לפקודת הנזיקין – "מעשה של מה בכך". טוען הנתבע, כי פרסומיו נועדו כדי לחשוף בפני אחרים את התנהלותו ומעשיו של התובע. הנתבע רואה במעשיו חובה מוסרית. עוד טען הנתבע כי הסכום הנדרש על-ידי התובע הוא מוגזם ומופרז שכן לא נגרם לו כל נזק.
10. עוד טוען הנתבע, כי התובע ניצל את העובדה שהנתבע הוא אדם דתי והגיע לביתו שעה טרם כניסת השבת בטענה כי היה בקרבת מקום. בשל כך, לא יכול היה הנתבע לברר את פרטי העסקה עד תום אבל זה סמך על התובע מכיוון שבין השניים ישנה היכרות מוקדמת ומדובר בקהילה קטנה – קהילת אספני הרכבים.
11. לטענת הנתבע, כאשר הצדדים החלו לדון בתנאי העסקה בשנת 2019 התובע אמר לנתבע, כי האופנוע שייך לאביו. במשך זמן מה, הנתבע ביקש להעביר את האופנוע לבעלותו ולכן פנה מספר פעמים לתובע על-מנת לקבל את המסמכים. במקביל, טוען הנתבע, כי שיפץ את האופנוע כאשר השיפוץ כלל החלפת מנוע, חשמל, צמיגים, צבע ופחחות.
12. לאחר כשנתיים לערך של פניות מצד הנתבע לתובע לקבלת המסמכים הפנה אותו התובע לאדם בשם אבי קורדובה (להלן: **קורדובה**). הנתבע חייג אל קורדובה וגילה, לטענתו, כי האופנוע נגנב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

1 מחצר ביתו של קורדובה וכי קורדובה פנה למשטרה על-מנת להוריד את האופנוע מהכביש. עוד
2 מוסיף הנתבע וטוען, כי קורדובה אמר לו שלא ייגע באופנוע ושאלם יעשה כן הוא יפנה למשטרה.
3 13. כאשר גילה זאת הנתבע, פנה מיידית לתובע לביטול העסקה. התובע מנגד טען כי לא ניתן לבטל
4 את העסקה מכיוון שכבר העביר בעלות על הרכב ואף לא הסכים לשלם לנתבע כ- 5,000 ₪ בגין
5 שיפוץ האופנוע.

דיון קדם המשפט – 04/02/24

6
7 14. ביום 04/02/2024 התקיים דיון קדם משפט לפני כבוד השופטת בן אליעזר (להלן: **קדם**
8 **המשפט**). במסגרת קדם המשפט נמסר שקבוצת "מועדון הווספה ישראל" שגם במסגרתה
9 בוצעו הפרסומים מונה, נכון לאותו מועד, כ-7,061 חברים וקבוצת "חיפושיות או לא להיות"
10 אשר אף במסגרתה בוצעו הפרסומים מושא התביעה מונה כ-8,287 חברים.

11 15. כבר במסגרת דיון קדם המשפט ציינה ב"כ הנתבע, כי: **"אני לא יכולה לומר שיש מחלוקת על**
12 **הדברים שנאמרו בפייסבוק וגם בפריטי"** (עמ' 2 ש' 16 לפרוטוקול קדם המשפט).

13 16. בנסיבות אלו סיכמה כבוד השופטת בן אליעזר את דיון קדם המשפט בקובעה, בין היתר, כך:
14 **"כל העובדות הרלוונטיות, לרבות העובדה שמדובר בקבוצה שעניין האמון בין האנשים הוא**
15 **בעל חשיבות ראשונה במעלה, והעובדה שהעברות רכבים בין אנשי הקבוצה נעשות על סמך**
16 **אמון, ושמקובל שלא לרשום את הבעלים בכלי הרכב – כולן אינן שנויות במחלוקת** (ההדגשה
17 אינה במקור – ע"א) (עמ' 3 ש' 27 – 30 לפרוטוקול קדם המשפט).

18 17. משכך, כבוד השופטת בן אליעזר צמצמה את יריעת המחלוקת מושא ההליך לכדי שאלה
19 מרכזית אחת: **"השאלה היחידה שיש לברר אותה בהליך זה היא אם אכן כטענת הנתבע**
20 **הווספה נגנבה ומסמכיה זויפו אם לאו."** (עמ' 3 ש' 31 – 32 לפרוטוקול קדם המשפט).

21 18. עוד הוסיפה השופטת בן אליעזר, כי: **"אם יתברר שהיא לא נגנבה ומסמכיה לא זויפו, לכאורה**
22 **נשמטת הקרקע מתחת הגנת הנתבע, וחומרת פרסומי מקבלת משנה תוקף."** (שם).

23 19. יצוין, כי עם מינויה של כבוד השופטת בן-אליעזר לבית המשפט המחוזי מרכז – לוד, הועבר
24 הטיפול בהליך דנן לידי מותב זה.

ראיות הצדדים

25
26 20. התובע הגיש תצהירי עדות ראשית מטעמו, מטעם מר אלעד דהרי (להלן: **"דהרי"**) – חברו של
27 התובע, ומטעם הבעלים המקורי, מר אבי קורדובה.

28 21. התובע מתאר, כי הוא והנתבע חולקים תחביב משותף של שיפוץ רכבי אספנות, וכי נרקמו
29 ביניהם יחסי חברות ואמון. במסגרת זו, סוכם על עסקת חליפין לפיה התובע יעביר לנתבע
30 אופנוע מסוג וספה תמורת רכב מסוג סובארית. התובע הדגיש, כי בענף אספנות הרכב מקובל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

- 1 להעביר רכבים במצבם הנוכחי (As Is), לעיתים ללא מבחן רישוי (=טסט) או העברת בעלות
2 מיידית, מתוך כוונה לשפצם או להשתמש בהם כחלקי חילוף.
- 3 22. לטענת התובע, הנתבע החל במסע הכפשות חסר רסן נגדו בקבוצות פייסבוק פופולריות, כאשר
4 בפרסומים אלו כינה אותו הנתבע "גנב", "נוכל" ו"רמאי", וטען כי התובע מכר לו אופנוע גנוב
5 עם ניירת מזויפת. התובע הצהיר כי מדובר בשקרים מוחלטים שנועדו להרוס את שמו הטוב
6 בקהילה המקצועית והחברתית המצומצמת אליה הוא משתייך.
- 7 23. התובע פירט את המאמצים שעשה כדי להוכיח את יושרו, כולל פנייה לקורדובה, הבעלים
8 הרשום של האופנוע. לפי התצהיר, קורדובה אישר כי האופנוע מעולם לא נגנב אלא הושאר על
9 ידו מרצון בגן ילדים, ומשם התגלגל לידי התובע כדן. התובע מציין כי רק כאשר הגיע עם
10 קורדובה למשרד הרישוי, גילה לראשונה שהאופנוע "הורד מהכביש" לצמיתות, עובדה שלא
11 הייתה ידועה לו קודם לכן.
- 12 24. התצהיר תיאר פגיעה קשה ונמשכת בשמו הטוב של התובע. יצוין, כי בעקבות הפרסומים הפך
13 התובע למנוודה בקהילת האספנים, חברים הפסיקו ליצור עמו קשר, ועסקאות שתכנן בוטלו.
14 התובע הדגיש כי הנזק הוא כפול: הן במישור האישי-חברתי והן במישור המקצועי, שכן
15 המוניטין שלו כאדם ישר ואמין בקהילה המבוססת על אמון הדדי נפגע אנושות ואינו ניתן
16 לשיקום בקלות.
- 17 25. לסיכום, התובע טען, כי הנתבע פעל מתוך כוונה לפגוע בו באופן אישי ולא חזר בו מהשמצותיו
18 גם לאחר שהוצגו לו העובדות. תובע דחה את טענות הנתבע להגנות "אמת בפרסום" או "תום
19 לב", וביקש מבית המשפט לפסוק לו את הפיצוי הסטטוטורי המקסימלי ללא הוכחת נזק, וזאת
20 בשל חומרת ההאשמות (גניבה וזיוף) והיקף התפוצה הרחב של הפרסומים המשמיצים ברשתות
21 החברתיות.
- 22 26. דהרי הצהיר, כי הוא מכיר את התובע אישית והיה עד לכל תהליך עסקת החליפין מול הנתבע,
23 החל ממרץ 2016. הוא תיאר, כי ליווה את התובע ביום ההחלפה, סייע בהעמסת האופנוע ונסע
24 עימו לבית הנתבע.
- 25 27. דהרי פירט, כי לאחר ההחלפה נחשף לפרסומים שקריים ופוגעניים של הנתבע בקבוצות
26 ציבוריות ופרטיות, שבהם כונה התובע "גנב". דהרי ציין כי הנתבע פתח חשבון פיקטיבי כדי
27 להוציא את דיבת התובע רעה, וזאת תוך ידיעה שהטענות בדבר גניבת הווספה אינן נכונות.
28 לסיכום, הוא הצהיר, כי ההשמצות ברשתות החברתיות הסבו לתובע נזקים כלכליים
29 ותדמיתיים כבדים בקהילת חובבי רכבי האספנות על לא עוול בכפו.
- 30 28. קורדובה הצהיר, כי האופנוע מושא המחלוקת מעולם לא נגנב. הוא הצהיר, כי לפני מספר שנים,
31 בהחלטה חופשית שלו, השאיר את האופנוע בגינת גן ילדים, ולפי הבנתו הנתבע רכש אותו
32 מאותו הגן במועד מאוחר יותר. קורדובה מציין כי כאשר התובע פנה אליו וביקש להסדיר את

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

- 1 העברת הבעלות בעקבות עסקת החליפין, הוא הסכים לכך והשניים קבעו להיפגש במשרד
2 הרישוי בפתח תקווה כדי לבצע את ההעברה.
- 3 .29 קורדובה מתאר, כי במעמד הפגישה במשרד הרישוי, נציגת השירות הודיעה להם שהאופנוע
4 הורד מהכביש ולכן לא ניתן לבצע העברת בעלות. קורדובה הדגיש בתצהירו כי הטענות שהפיץ
5 הנתבע ברשתות החברתיות, לפיהן האופנוע גנוב או שמסמכיו זויפו, הן טענות חסרות שחר.
- 6 .30 הנתבע הגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו בלבד. בתצהירו אמר כי שוחח עם קורדובה וזה מסר
7 לו בשיחה כי האופנוע נגנב מחצר ביתו והורד מהכביש ואף איים על התובע שאם יעשה שימוש
8 באופנוע הוא יפנה למשטרה להתלונן על גניבה. עוד הצהיר הנתבע, שכאשר התגלתה בפניו
9 התמונה המלאה הוא פנה לתובע בבקשה לבטל את העסקה ושישולם לו סך של 5,000 ₪ בגין
10 השיפוץ שעשה לאופנוע. התובע סירב לשלם.
- 11 .31 הנתבע אישר בתצהירו כי פרסם את הפרסומים הנטענים בהליך אך זאת לא במטרה להשפיל
12 את התובע או לבזותו אלא כיד להזהיר את חבריי הקבוצה שלא ייפגעו ממנו כפי שהוא נפגע.
- 13 .32 עוד הפנה הנתבע בתצהירו להגנות מחוק איסור לשון הרע אשר לשיטתו חלות במקרה דנן תוך
14 הפנייה לפסיקה שונה וזאת חרף העובדה שמדובר בתצהיר העוסק בעובדות וחרף העובדה
15 שהנתבע לא הצהיר כי הוא עורך דין ומשפטן. משכך, למען הסדר הטוב, כל טיעון משפטי
16 בתצהירו של הנתבע - נמחק.
- 17 **דיון והכרעה**
- 18 **דיון ההוכחות וממצאים עובדתיים**
- 19 .33 ביום 05/03/25 התקיים לפניי דיון הוכחות במסגרתו נשמעו כלל העדים.
- 20 .34 במסגרת דיון ההוכחות חזרו הצדדים על עיקרי תצהיריהם אך למעשה בסוגיה המרכזית
21 שהוצגה על-ידי כבוד השופטת בן-אליעזר בקדם המשפט נראה כי התקבלה תשובה ברורה.
- 22 .35 תצהירו של קורדובה, הבעלים המקורי של האופנוע, לפיו האופנוע לא נגנב ומעולם לא דיווח
23 על גניבתו לא נסתר, אף לא בקירוב. כך, גם אין צל של ראיה לכך שמסמכי האופנוע זויפו.
- 24 .36 בהקשר זה אציין כבר עתה, כי עדותו של מר קורדובה היא המהותית ביותר לבחינת טענת
25 "אמת דיברתי" של הנתבע. קורדובה אישר בחקירתו את האמור בתצהירו: האופנוע מעולם לא
26 נגנב. הוא הסביר שהשאיר אותו מרצונו החופשי בגן ילדים ואף ניסה סייע לתובע להסדיר את
27 רישום הבעלות. עדות זו שומטת את הקרקע תחת טיעון הנתבע, העומד בלב פרסומיו ביחס
28 לתובע, לפיו התובע מכר לו אופנוע גנוב וזייף את מסמכיו.
- 29 .37 לא זאת אף זאת, חרף תצהירו הברור של קורדובה בעניין זה ב"כ הנתבע נמנעה מלחקור את
30 קורדובה בנוגע לטענות הנתבע לפיהן קורדובה לכאורה שוחח עם הנתבע ואמר לו שהאופנוע

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

1 גנוב. הימנעות מחקירת קורדובה בעניין זה מביאה אותי לכלל קביעה עובדתית לפיה אמירות
2 הנתבע גם בהקשר זה – אינן אמת.

3 38. כך, הנתבע אשר גרסתו הנחרצת הייתה כי האופנוע גנוב – גרסה שנטענה ללא כל אסמכתה או
4 ראיה אובייקטיבית, לא הצליח לבאר בחקירתו הנגדית מהו הבסיס להצהרתו זו. למעשה טענה
5 זו של הנתבע קרסה הן בעקבות עדותו של קורדובה והן במסגרת החקירה הנגדית של הנתבע
6 עצמו עת הנתבע עצמו מודה שהבעלים המקורי של האופנוע, קורדובה, הצהיר שהאופנוע אינו
7 גנוב (עמ' 96 ש' 33 לפרוטוקול).

8 39. בהקשר זה יש להוסיף ולציין, כי עדותו של הנתבע היא עדות יחידה של בעל דין ובהיעדר ראיה
9 מסייעת או "אותות מהימנות מובהקים וברורים" (כלשונו של כבוד השופט שטיין בעניין פרץ)
10 לא ניתן לקבלה.

11 ראה: סעיף 54 (2) לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971 וע"א 6460/21 פרץ נ' כהן, בפי
12 2 (18/06/23).

13 40. משכך, ניתן כבר עתה לקבוע שתי מסקנות מרכזיות בהליך:

14 א. הנתבע פרסם את הפרסומים מושא כתב התביעה (ראה, בין היתר: ס' 5 לכתב ההגנה; עמ'
15 3 ש' 27 – 34 לפרוטוקול קדם המשפט; עמ' 2 ש' 13 – 16 לפרוטוקול קדם המשפט; עמ' 75
16 ש' 31 – 33 לפרוטוקול ההוכחות מיום 05/03/25; ס' 4 – 6 לסיכומי הנתבע).

17 ב. האופנוע לא נגנב ומסמכיו לא זויפו – ראה תצהירו של הבעלים המקורי, קורדובה, לרבות
18 ההפניה לחקירתו הנגדית; תצהירו של הנתבע אשר הוא בבחינת עדות יחידה שאינה
19 נתמכת באסמכתאות וחקירתו הנגדית של הנתבע.

20 משעה, שאלו הקביעות אליהן הגעתי נפסע ביתר משעולי ההכרעה.

21 המסגרת נורמטיבית

22 41. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהו "לשון הרע":

23 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

24 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

25 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

26 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח
27 ידו או במקצועו;

28 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או
29 מוגבלותו;"

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

42. סעיף 7א לחוק קובע, כי:

"(א) ...

(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.

(ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק."

43. בית המשפט העליון עמד על כך שכאשר נבחנת תביעת לשון הרע יש לבחון את התביעה על פי, בן ארבעה שלבים, שעיקרו:

"ראשית, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור 'בין שורותיו', כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר (סעיף 3 לחוק) שנית, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים 'לשון הרע' על פי סעיף 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה 'פרסום' כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. בשלב שלישי, יש לבחון את תחולת ההגנות השונות על הפרסום, על פי סעיפים 13 עד 15 לחוק, אשר תחולת מי מהן עשויה לשלול את אחריותו של המפרסם לפרסום לשון הרע. גם שלב זה עשוי לכלול רכיב המתייחס לפרשנות הביטוי ולסיווגו, למשל, כביטוי של עובדה או ביטוי של דעה, לשם התאמתו להגנה הרלבנטית. בשלב הרביעי, אם ממלא הפרסום את תנאי שלושת השלבים הקודמים, נבחנת שאלת הסעדים, ובתוכם שאלת הפיצוי הראוי לתובע." (ההדגשות במקור – ע"א).

ראה: ע"א 89/04 ד"ר נודלמן נ' שרנסקי, בפ' 17 (04/08/08).

ראה גם: רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ זוהר, בפ' 16 (30/05/23).

44. ועתה נפנה ליישום נסיבות ההליך דן אל מול השלבים שנקבעו בפסיקה:

השלב הראשון והשלב השני – פרשנות הביטוי והאם מדובר ב"פרסום" של "לשון הרע"

45. המבחן שלפיו מכריעים האם הפרסום הוא לשון הרע כקבוע בסעיף 1 לחוק הוא מבחן האדם הסביר. המבחן הוא מבחן אובייקטיבי, לפיו בית המשפט נכנס בנעלי האדם הסביר ובוחן את הפרסום וכיצד הוא נתפס בעיני האדם הסביר [ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר דיין אורבך, בפ' 83 (08/02/12)].

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

1 46. בעניין שאל בית המשפט העליון סקר את השימוש בפייסבוק וקבע, כי:

2 "פייסבוק היא רשת חברתית מקוונת שבה יוצרים המשתמשים פרופילים
3 אישיים. המשתמשים יכולים להתכתב באופן פרטי עם משתמשים אחרים,
4 וכן לפרסם טקסטים, תמונות וסרטונים (במה שמכונה "פוסט"). כמו כן, הם
5 יכולים להביע עמדתם בנוגע לפרסומים של משתמשים אחרים בדרכים שונות.
6 ראשית, יש באפשרותם לפרסם תגובה (Comment) שהיא מענה לפרסום
7 המקורי, ובתוכה אף "לתייג (Tag) "משתמשים אחרים. [...] כאשר משתמש
8 בפייסבוק נוקט באחת מהפעולות האמורות ביחס לפרסום מסוים, הדבר עשוי
9 להוביל לחשיפתו בפני משתמשים המוגדרים כחבריו או עוקביו, או אף
10 משתמשים נוספים, וזאת בהתאם לשיטת פעולתו של האלגוריתם הרלוונטי
11 של הרשת החברתית. כמו כן, בכפוף להגדרות הפרטיות של הפרסום המקורי,
12 משתמשים אלו יכולים לעיתים אף הם להגיב לו, לסמן לגביו לייק או לשתף
13 אותו – וכך פעולותיהם חושפות את הפרסום המקורי גם בפני חבריהם
14 שלהם."

15 ראה: רע"א 1239/19 שאל נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ, בפ' 4 (08/01/20) (להלן: עניין
16 שאל).

17 47. עוד עמד בית המשפט העליון בעניין שאל על השאלה – אילו פעולות בפייסבוק עולות כדי
18 "פרסום"? אם מדובר בשיתוף פוסט, נקבע שמדובר על חזרה של פרסום מסוים החושפת אותו
19 למשתתפים נוספים ופעולה זאת עולה כדי פרסום; אם מדובר בלייק (חיבוב) או סימנים
20 נוספים, אין המדובר בפרסום שכן קשה לראות בכך העתק; אם מדובר בתגובה יש לבחון אותה
21 וייתכן שימצא בית המשפט כי היא מכילה לשון הרע.

22

23 השלב השלישי – הגנות שונות על פרסום

24 48. סעיף 14 לחוק – "אמת דיברתי" – קובע כך:

25 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר
26 שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד
27 שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."

28 49. הנתבע טען, כי הדברים שפורסמו היו אמת וכי האמין לכך. לעניין זה ראה עניין בן שושן
29 במסגרתו הובהר:

30 "בפסיקה נקבע כי הקביעה האם יש אמת בפרסום היא קביעה עובדתית
31 המושתתת על ראיות ועדויות הצדדים, במסגרתם יש לבחון את תוכן הפרסום

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

1 אל מול המציאות העובדתית. לעומת זאת שאלת קיומו של עניין ציבורי היא
2 ערכית בעיקרה והיא מוכרעת על ידי בית המשפט בהתאם למדיניות
3 הציבורית."

4 ראה: ת"א 15-05-59554 בן שושן נ' בן משה, בפ' 28 (20/08/17)

5 50. סעיף 15 לחוק – "הגנת תום הלב" – קובע כך:

6 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או
7 הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

8 [...]

9 (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,
10 מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

11 (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי אשר של הנאשם או הנתבע, של
12 האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי אשר;

13 51. סעיף זה משלב של שני תחומי משפט:

14 "לשון הרע מהווה עוולה אזרחית. ככזו, יש לה קשר ברור עם פקודת הנזיקין
15 (ראו סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע). בד בבד תום הלב הוא מונח מוכר מדיני
16 החוזים, אך לא רק שם הוא הותיר את חותמו."

17 ראה: דנ"א 2121/12 פלוני נ' דיין אורבך, בפ' 7 לחוות דעתו של כבוד השופטת הנדל (2014)
18 (להלן: עניין דנ"א אורבך).

19 52. סעיף 16 לחוק לשון הרע שעניינו נטל ההוכחה קובע, כי:

20 "(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות
21 בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה
22 את הפרסום בתום לב.

23 (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים
24 בפרסום אחת מאלה:

25 (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

26 (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים
27 להיווכח אם אמת הוא אם לא;

28 (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת
29 הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

- 1 53. עוד נקבע ב- דנ"א אורבך לעניין סעיף זה, כי:
- 2 "החזקה החיובית מסתפקת בבדיקת הפרסום ומידת סבירותו, ואילו החזקות
- 3 השליליות מתמקדות גם במפרסם – ואף ביסוד הנפשי שלו. החזקה השנייה
- 4 מבין החזקות השליליות בודקת גם "יסוד עובדתי" של המפרסם. המסקנה
- 5 מסקירה זו היא שאכן תום לב בהקשר של לשון הרע כולל היבטים
- 6 אובייקטיביים וסובייקטיביים." (שם)
- 7 השלב הרביעי – סעדים
- 8 54. לפי סעיף 7א(ב) לחוק, בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי בגין לשון הרע ללא הוכחת נזק עד גובה
- 9 של 50,000 ₪. סעיף 7א(ג) לחוק קובע, כי אם הוכחה כוונה לפגוע רשאי בית המשפט לפסוק עד
- 10 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק. יוער, במאמר מוסגר, כי הסכומים המצוינים בחוק הם סכומי
- 11 בסיס אותם יש לעדכן בהתאם לעליית המדד – ראה סעיף 7א (ה) לחוק.
- 12 55. במספר פסקי דין נקבע, כי כאשר בית המשפט נדרש לפסיקת פיצויים במסגרת תביעת לשון
- 13 הרע עליו לשקול, בין היתר, את: טיב הפרסום, היקפו, אמינות, מידת הפגיעה של התובע
- 14 בקהילה, ההשפלה שסבל וכן את התנהגות המזיק.
- 15 ראה: רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פד"י נה(5) 510 (2001) (להלן: עניין אמר) וכן ע"א
- 16 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' עזר ואח', בפי' 60
- 17 (22/07/15).
- 18 מן הכלל אל הפרט
- 19 56. לאחר שסקרתי את ארבעת השלבים עתה אפנה ליישום על המקרה שלפנינו:
- 20 57. השלב הראשון והשלב השני – פרסומי הנתבע כללו שימוש במילים שעיקרן בכך שהתובע:
- 21 "נוכל", "מזייף ניירות", "נעלם עם הכסף", "גנב", "רמאי". הנתבע למעשה מאשים את התובע
- 22 במעשים שחלקם בעלי גוון פלילי. פרסום מילים כגון אלה יש בו להשפיל אדם או לעשותו מטרה
- 23 לשנאה או ללעג. לפיכך, יש לסווגם כלשון הרע.
- 24 58. השלב השלישי – בהתאם לסעיף 14 לחוק, אכן נראה, כי בפרסום דברים שמטרתם להזהיר את
- 25 הציבור מפני נוכלות ורמאות יש אינטרס ציבורי. אולם, מעבר לכך שהפרסום שביצע הנתבע לא
- 26 היה אמת הרי שהוא גם לא שיקף את התנהלות התובע. מכאן, שנשמטת הקרקע תחת טענת
- 27 האמת בפרסום ותחת טיעון "האינטרס הציבורי" בפרסום, כפי שנטען. כך גם הטענה כי מדובר
- 28 בהבעת דעה אינה מחזיקה מים בצל ניסוח הפרסומים והמילים בהן בחר הנתבע להשתמש
- 29 בפרסומיו.
- 30 59. בסיכומיו טען הנתבע, כי הפרסומים מהווים הבעת דעה או ביקורת לגיטימית על התנהלות
- 31 התובע. אין בידי לקבל טענה זו. ההלכה הפסוקה מבחינה בין "תיאור עובדתי" לבין "הבעת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 28490-01-22 אמיר נ' כהן

1 דעה". בעוד שהבעת דעה נהנית מהגנה רחבה, ייחוס מעשים פליליים של גניבה, מרמה וזיוף
2 לאדם, אינו יכול להיחשב כדעה גרידא. מדובר בהטחת האשמות עובדתיות קשות וחד-
3 משמעיות.

4 60. במקרה דנא, הנתבע לא הסתפק בתיאור אכזבתו מהעסקה או מהקושי ברישום האופנוע (דבר
5 שיייתכן והיה חוסה תחת ביקורת צרכנית), אלא קבע כעובדה, כי התובע הוא "גנב" ו- "נוכל".
6 מילים אלו, בנסיבות העניין, נתפסות על ידי הקורא הסביר כקביעת עובדה לפיה התובע ביצע
7 עבירה פלילית.

8 61. משהוכח מעדותו של בעל האופנוע, קורדובה, כי האופנוע מעולם נגנב, הרי שהבסיס העובדתי
9 עליו נשענת אותה "דעה", לכאורה, קרס. משכך, לא ניתן לראות בפרסומים משום "הבעת דעה
10 בתום לב" כמשמעותה בסעיף 15(4). כך, שבנוגע להגנת תום הלב מושא סעיף 15 לחוק, לא ניתן
11 לומר כי הפרסומים שביצע הנתבע כלפי התובע נעשו בתום לב ובמידה סבירה והנתבע לא הצליח
12 לבסס את הגנת תום הלב.

13 62. השלב הרביעי – לעניין הסעד הנדרש בכתב התביעה, ובמקרה הזה פיצוי ללא הוכחת נזק, הרי
14 שבעניין זה שומה על בית המשפט לשוות לנגד עיניו את התכליות העומדות בבסיס הפיצוי
15 ובכללן: הטבת נזקיו של התובע וההיבט החינוכי שעניינו העברת מסר לציבור. עמד על כך כבוד
16 השופט ליבליין בעניין ליפשיץ תוך סקירת הפסיקה בנושא:

17 "הפיצוי בגין לשון הרע תכליתו להשיג מטרות שונות – האחת, הטבת נזקיו
18 של התובע, דהיינו לעודד את רוחו ולתקן את הנזק לשמו הטוב"..."השנייה,
19 סנקציה עונשית כלפי מפרסם לשון הרע"..."השלישית, היבט חינוכי שעניינו
20 העברת מסר לציבור"

21 ראה: ת"א (שלום אש') 61424-01-22 עו"ד ליפשיץ נ' שחר, בפי' 26 (04/08/23)
22 והאסמכתאות שם.

23 63. כפי שנקבע, בפסיקת הפיצויים יתחשב בית המשפט, בין היתר, בסבל שהיה מנת חלקו של
24 התובע, בהיקף הפגיעה בו ושיקולים נוספים, כאשר אין לקבוע "תעריף" ביחס לכל פגיעה:

25 "בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר, בהיקף
26 הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו
27 מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית.
28 אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו,
29 באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים." (עניין אמר, בעמ' 525)

30 64. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ונסיבות ההליך דן סבורני, כי בעניינינו ישנם טעמים
31 לחומרא וישנם טעמים לקולא אשר לאורם ולאור יתר הנסיבות שעמדו לפניי נקבע גובה
32 הפיצויים:

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

טעמים לחומרא

- 1
2 65. הפרסומים מושא התביעה לא הוסרו מהקבוצות בהן הופצו בפייסבוק. לפיכך נראה, כי לשון
3 הרע עודנו קיים ועודנו עשוי להסב נזק לתובע. ככל שהנתבע היה מסיר את פרסומיו ולחלופין
4 או במצטבר מפרסם התנצלות, ייתכן כי היה בכך משום טעם לקולא. ברם, לא כך נהג הנתבע.
5 66. זאת ועוד, אומנם החשיפה של הפרסום מבחינת היקפי החברים בקבוצות הפייסבוק לא הוכחה
6 על-ידי התובע ביחס למועד הפרסום – להבדיל מציון מספר החברים הקיימים בקבוצה נכון
7 למועד קדם המשפט – כך או אחרת, נראה כי מדובר בפרסום בקבוצה דינמית ורחבת היקף.
8 67. כך, שקיימת חשיפה נמשכת ומתעצמת כל עוד הפרסום לא מוסר, ודאי עת עסקינן בקבוצות
9 הנוגעות לקהילת אספני הרכב. בזיקה לאמור מעלה, יתכן שהחברים החדשים בקבוצה, שאינם
10 מכירים את המוניטין של התובע, יושפעו וימנעו מלהתקשר עם התובע.

טעמים לקולא

- 11
12 68. השתכנעתי, כי מעשיו של הנתבע אכן נבעו מתוך רצונו להזהיר חברי קבוצה אחרים מפני
13 התובע. כמו-כן השתכנעתי, כי בבסיס המחלוקת עמדה אי-הבנה כנה בנוגע למעמדו הרישומי
14 של האופנוע וכי התובע לא סיפק לנתבע מענה ברור בנושא בזמן אמת. אולם, ת"ק פְּרָסָה ממצב
15 דברים זה ועד הפרסומים שביצע הנתבע ביחס לתובע, כאשר אין במצב הדברים האמור משום
16 היתר לנתבע לייחס לתובע, בין היתר, מעשי גניבה ומרמה.
17 69. כך, שפרסומי הנתבע לא נעשו בחלל ריק ולא נעשו מתוך איבה מוקדמת לתובע אלא בנסיבות
18 של ביצוע עסקת חליפין שכללה קשיים ואי בהירות במהלכה. בנסיבות אלו סביר להניח, שאם
19 התובע היה פועל בזמן אמת כדי לבאר לנתבע את עיקר הקשיים שהתגלו בעניין רישום הבעלות
20 – לא היו מתרחשים האירועים שהובילו להליך זה.
21 70. בעניין זה עמד בית המשפט העליון בעניין **יצחק**, על כך שבמניין השיקולים ישקול בית המשפט,
22 בין היתר, את התנהגות מושא הפרסום, ובענייננו, התובע:
23 **"שבמניין השיקולים הצריכים לעניין פסיקת הפיצויים, תובא בחשבון אף**
24 **התנהגותו של מושא פרסום לשון הרע, והרי דברים אלה אינם חדשים עמנו."**
25 **ראה:** רע"א 5022/13 יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ, בפ" 9 (08/09/13).
26 71. משכך, גם מצאתי לנכון לשלול את קיומו של יסוד "הכוונה לפגוע" המצדיק כפל פיצוי, שכן לא
27 הוכח היסוד הנוסף, של התנהגות זדונית, שעיקרו בכוונה "של ממש" של הנתבע לפגוע בתובע
28 (שם, בפ" 8).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 22-01-28490 אמיר נ' כהן

1 72. בין כך ובין אחרת, כפי שפירטתי לעיל, לא היה מקום לפרסומים החמורים בהם נקט הנתבע
2 כלפי התובע, ולהטחת האשמות הכוללות היבטים המייחסים לתובע עבירות פליליות, כאשר
3 לא היה כל בסיס לפרסומים אלו.

4 **סוף דבר**

5 73. נוכח מכלול הראיות והעדים שהובאו בפניי ולאחר ששקלתי את כלל הנסיבות, הגעתי למסקנה
6 כי התביעה מתקבלת באופן חלקי.

7 74. הנתבע ישלם לתובע פיצוי בגין לשון הרע בסך של 37,500 ₪, בתוספת ריבית שקלית כדין ממועד
8 הגשת כתב התביעה ועד מועד התשלום בפועל.

9 75. עוד ישלם הנתבע לתובע שכ"ט עו"ד והוצאות משפט בסך 7,500 ₪, בתוספת ריבית שקלית
10 מהיום ועד מועד התשלום בפועל.

11 זכות ערעור כדין לבית המשפט המחוזי מרכז – לוד.

12
13
14 ניתן היום, י"ז אדר תשפ"ו, 06 מרץ 2026, בהיעדר הצדדים.

15

עדי אברונין, שופט

